

Vuovdega

Vår värdegrund - /Mijá árvvovuodo/

Sametingspartiet Vuovdega-Skogssamerna bildades 1993, inför det första Sametingsvalet.

Vi är ett renodlat samepolitisk parti, som står fria från samiska särintressen och organisationer.

Att välja oss den 21 maj 2017 är att välja ett parti som genom konsekvent samepolitiskt arbete i Sametinget, sedan starten 1993, visat mognad, ansvarsfullt ledarskap och utvecklingskraft. Under nära 17 av Sametingets snart 24 år har vi suttit i den politiska ledningen och tagit ansvar för Sametingets utveckling.

Vuovdega-Skogssamerna förespråkar en parlamentarisk styrelseform enligt den modell som gäller för Sveriges riksdag, byggd på delaktighet, inflytande och öppenhet. Det ska vara tydligt vem som bär ansvaret.

...för en ansvarsfull politisk ledning - /åvdåsvásstediddje politijkalasj tjuittjodibmáj/

Partiets identitet och kärna är de samer som bor och/eller har sina rötter inom skogssamiskt område. Vi som leder partiets arbete och kandidaterna på partiets listor samt våra väljare står för en samisk samhällssyn som formats av den utsatthet och marginalisering som samer nedanför odlingsgränsen tvingats leva i. Vi tror på jämlikhet, solidaritet och rättvisa för alla samer. Demokrati och alla människors lika värde är fundamentet som vi, genom vårt politiska arbete i Sametinget, vill ska genomsyra en samisk samhällsutveckling som är till gagn för alla samer.

Vi vänder oss inte bara till de samer som bor och verkar inom skogssamiskt område och som har rötterna i skogssamisk kultur. Vi är ett samepolitiskt parti med ett framtidsinriktat program inom alla de politikområden som är viktiga för att skapa ett samiskt parlament med ett ökat självbestämmande som samerna har förtroende för och som det omgivande samhället respekterar.

Att sympatisera med skogssamerna är att bära på en känsla att vara delaktig i ett positivt förändringsarbete för hela Sápmi.

Med en röst på Vuovdega-Skogssamerna väljer du ett parti som inte enbart fokuserar sig på jakt och fiske rättigheter eller stöd till en eller två samiska näringar.

Alla samer i hela Sápmi behövs och endast tillsammans är vi starka nog att lyckas med det samiska samhällsbyggandet för samerna som ett folk i fyra länder.

Vuovdega - Skogssamerna

namn: Jan Rannerud

tel: 070-600 80 76

epost: jan.r@live.se

www.vuovdega.se

Vår inneboende kraft

- /Mijá sissŋelasj fábmŋ/

Renskötsel och andra samiska näringar som jakt och fiske har bedrivits i skogslandet under minst ett par tusen år. Arkeologiska och historiska spår efter samer visar att Skogssamisk renskötsel har bedrivits ända ner i de nordliga delarna av Mellansverige.

Skogssamerna bor och lever i områden där de omgivande samhällena ställer stora anspråk på mark och naturresurser. Vi tillhör dem som får ta första stöten av det omgivande samhällets exploateringsiver, bland annat genom ökad gruvverksamhet, skogsbruk, vindkraftparker, bebyggelse och fritidssektorns ökande utbredning.

Det är inte så länge sedan som skogssamerna betraktades som en avart av de "riktiga samerna" och många bedömare såg framför sig en samisk samhällsutveckling där den skogssamiska kulturen och renskötseln var dömd att gå under.

Denna inställning har dessbättre kommit på skam och lärt många att förstå den inneboende kraft som finns i den skogssamiska kulturen.

Det är den styrkan och kraften vi vill föra vidare i vårt samepolitiska arbete.

vi vill ha en ny samepolitik - /Mij sihtap áđá sámepolitijkav/

Den naturliga utvecklingen i och med Sametingets tillkomst är att samerna själva ska ha större möjligheter att påverka samhällsutvecklingen i Sápmi. Under kommande mandatperiod är vår prioritering:

- En ny samepolitik behövs i Sametinget, som ska bygga på folkrättslig grund där alla konsekvenser belyses.
Att samerna själva får ansvar över en samisk samhällsbudget, det här vill vi åstadkomma genom ett ökat samiskt självbestämmande.
- Ett hos det samiska folket väl förankrat förslag om en ny samepolitik tvingar regeringen att överge modellen med de svenska myndigheternas förvaltning av samiska territorier och naturresurser. Vuovdega vill driva på utvecklingen som ytterst baseras på Lappkodecillen från 1751 och dessutom på konventionen från 1966 om Ekonomiska, Sociala och Kulturella rättigheter. Detta stärker vår rätt som folk.
- Urfolksdeklarationen ska implementeras. Samerna ska ha rätten att säga nej till exploateringar och detta ska respekteras av staten. Vi vill ha en Nordisk samekonvention som stärker våra rättigheter och som vi alla har delaktighet i. ILO 169 är inte glömd, staten måste fullfölja ett ratificerande.
- Vuovdega anser att språklagen ska följas. Vi vill att umesamiskan implementeras till fullo och att utrymme ges att återta och använda sitt språk i samhället. För kommande mandatperiod vill vi stärka Sametingets språk- och kulturpolitiska roll.

- Jämställdhetsfrågan måste hållas vid liv och ungdomar ges mer plats i Sametinget.
Jämställdhet ska vara en viktig del i Sametinget och vardagen. För att Sametingets arbete ska vara trovärdigt och representera folket behövs både kvinnor och män från olika yrkeskategorier, ungdomar, äldre och småbarnsföräldrar.
Ungdomarna är framtiden och behöver ett forum som ger dem klara och raka svar.
- Slöjden är en viktig samisk näring som måste stärkas och bevaras för kommande generationer.
- Sameföreningarna måste värnas. Där verkar viktiga ambassadörer som arbetar för att bevara vår kultur, föra kunskapen vidare och skapar förutsättningar att bevara kulturen oavsett var i landet man bor.
- Renskötseln måste stärkas. Denna samiska kulturbärare ger oss slöjdmaterial, traditionell kunskap och en rik berättarkonst. Samisk musik har sina rötter i renskötseln och listan över renskötselns betydelse kan göras mycket lång.

Det här vill vi åstadkomma genom ett ökat samiskt självbestämmande.

vi skapar förutsättningar - /Mij dahkap ávddálbiedjamijt/

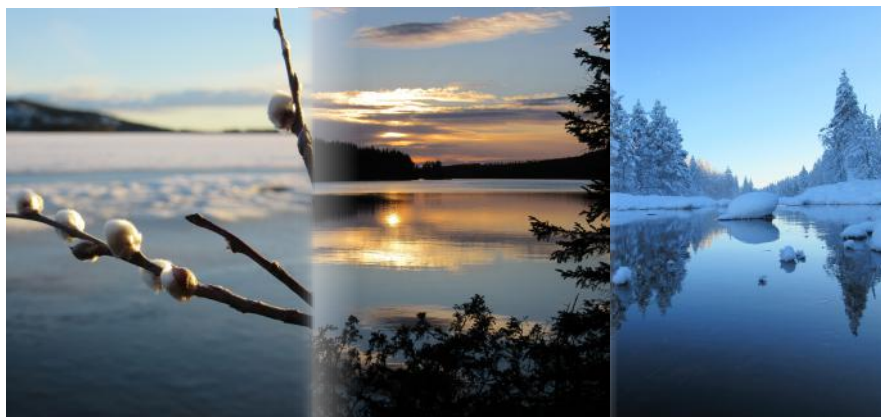
Vi sametingspolitiker spelar en viktig roll. Vi river hindren Och skapar förutsättningar. Att kunna arbeta, bo och leva i Sápmi är det självklara målet för vår politik.

Det mest centrala för samerna är renskötseln som förvaltare av samernas rätt till mark, resurser och livsmedelsproduktion. Men renskötseln är också viktig för samernas sociala och kulturella samhörighet och som traditions- och kulturbärare.

Att leva i glesbygden förutsätter oftast en kombination av näringar för att kunna försörja sig.

Samiskt näringsliv finns i lika hög grad i städer som på landsbygden.

Samisk näringslivsutveckling står därför inför stora framtids-Utmaningar. För att motverka en utflyttning från den samiska bygden så krävs det en starkare rennäring och att många fler samer kan kombinera traditionella samiska näringar med annan verksamhet som exempelvis turism. Men det krävs också utveckling av samiskt företagande inom tjänste- och kunskapssektorn för att inspirera samer runt om i landet.

det här är vi... - /dála lip mij/

Med en blandning av gammalt och ungt, erfarenhet och nya tankar tror vi på ett samepolitiskt arbete som passar alla.

Vi går till val med en "rikslista". Du som väljare vet vem du lägger din röst på.

Här är de åtta första namnen på vår lista:

- 1: Jan Rannerud, renskötare Malå/Máláge
- 2: Marina Nilsson Ederlöv, socionom Umeå/Ubmeje
- 3: Stefan Mikaelsson, renägare Harads/Hárált
- 4: Anna-Karin Svensson, entreprenör Arjeplog/Árjepluoovve
- 5: Johan Skogsfeldt, entreprenör Hakkas/Hákkes
- 6: Margaretha Uttjek, universitetslektor Umeå/Ubmeje
- 7: Michael Eriksson, renskötare Niemisel/Nimár
- 8: Elle Eriksson, studerande Niemisel/Nimár

Vi vill med vår politik styra Sametinget på ett öppet sätt.

Det ska finnas insyn och förtroende.

Finns det möjligheter ska samförståndslösningar kunna prövas.

Vi tror att detta kommer att öka medvetenheten och intresset hos våra ungdomar.

Medborgarförslag kan vara en sak som skapar intresse.

Skogssamerna

Renskötsel - /Ällosjutto/

När det gäller renskötsel vill vi vara med och stärka renskötseln för vi vet att det lyfter den samiska plattform vi alla behöver för en stark plats i samhället.

Vi kräver en rättvis rovdjurspolitik som utgår ifrån ett för alla parter trovärdigt inventeringssystem, nödvändig decimering och som ersätter faktiska förluster.

Vi kräver att toleransnivåerna ska vara grunden i rovdjurspolitiken.

Vi vill också fortsätta arbetet med en reformering av rennäringslagstiftningen och skapa förutsättningar för en utveckling av samebyarnas verksamhet men det måste ske på deras egna villkor.

Vi tror på en konsultation inom de samiska verksamheterna, förändringar ska beslutas i samförstånd med berörda.

Frågan om land och vatten berör alla samer men är helt avgörande för renskötseln. Vi måste få ett inflytande i exploateringsfrågor.

Klimatförändringen är ett gemensamt problem som särskilt inverkar på renskötselns förutsättningar.

Hatbrott och djurplågeriet mot våra renar måste prioriteras. Det vi ser i samhället om rasism och hot mot renar blir förödande om inget görs. Hot i sociala medier måste betraktas som ett brott.

Dessa stora utmaningar som vi ställs inför måste lösas om vi vill ha en livskraftig renskötsel.